

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

УНИВЕРЗИТЕТСКИ БИЛТЕН

декември 2013 година
Штип

Број 114, 2 декември 2013 година

СОДРЖИНА

РЕФЕРАТ за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област комуникации во туризмот на Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	3
РЕФЕРАТ за избор на наставник во насловно звање доцент/вонреден професор за наставно-научната област клиничка медицина на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	10
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот „Скрипта по Пракса во хотелско-угостителски објекти“ од д-р Нако Ташков, д-р Никола В. Димитров и д-р Дејан Методијески, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	21
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот „Практикум по Хотелиерство“ од д-р Нако Ташков и д-р Дејан Методијески, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	23
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот „Педијатрија - одбрани теми“ за студентите по стоматологија од насловен вонреден професор д-р Елизабета Зисовска, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.....	25
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот „Педијатрија со нега“ за студентите на Високата здравствена школа, тригодишни студии за физиотерапевти, од насловен вонреден професор д-р Елизабета Зисовска, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	29
РЕЦЕНЗИЈА на скриптата „Вовед во фармација“ од доц. д-р Бистра Ангеловска, асс. м-р Верица Ивановска, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	33
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот за скрипта со наслов „Ревизија (теоретски и практични аспекти)“ од доцент д-р Јанка Димитрова, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	36
РЕЦЕНЗИЈА на скриптата со наслов „Осврт кон меѓународните стандарди за финансиско известување“ од доц. д-р Александар Костадиновски и доц. д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.....	42
РЕЦЕНЗИЈА на скриптата со наслов „Финансиска либерализација и финансиска стабилност“ од доц. д-р Весна Георгиева-Свртинов, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	46
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот со наслов „Современи тенденции на јавното здравство“ од проф. д-р Круме Николоски, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	49
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот „Архитектура на компјутери“ од авторите д-р Игор Стојановиќ и асс. м-р Тодор Чекеровски, Факултет за информатика, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	53
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот за скрипта „Автоматизација и процеси“ од доц. д-р Роман Голубовски, Електротехнички факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.....	55
РЕЦЕНЗИЈА на наслови на теми за изработка на магистерски трудови одобрени од наставно-научниот совет на единицата	57
ПРИГОВОР поднесен од д-р Маргарита Матлиевска бр. 1707-349/1 од 15.11.2013 и 1707-349/2 од 20.11.2013 година	58
ОДГОВОР по Приговор поднесен од д-р Маргарита Матлиевска бр. 1707-349/1 од 15.11.2013 и 1707-349/2 од 20.11.2013 година	66

Издавач:

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

Главен и одговорен уредник: проф. д-р Саша Митрев
 Уредници: проф. д-р Блажо Боев, м-р Ристо Костуранов
 Лектор: Даница Гавриловска-Атанасовска
 Техничко уредување: Славе Димитров, Благој Михов

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ „ПЕДИЈАТРИЈА СО НЕГА“ ЗА СТУДЕНТИТЕ НА
ВИСОКАТА ЗДРАВСТВЕНА ШКОЛА, ТРИГОДИШНИ СТУДИИ ЗА
ФИЗИОТЕРАПЕВТИ, ОД НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР Д-Р
ЕЛИЗАБЕТА ЗИСОВСКА, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип, како и Одлуката број 2502-183/10 од редовната седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 16.9.2013 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Никола Камчев, вонреден професор на ФМН, УГД – Штип,
- проф. д-р Ѓорѓи Шуманов, вонреден професор на ФМН, УГД – Штип,

за изготвување извештај - рецензија на приложениот ракопис „**ПЕДИЈАТРИЈА СО НЕГА**“ од насловен вонреден професор д-р Елизабета Зисовска, наменет за студентите од прв циклус студии при Факултетот за медицински науки на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип за студентите на Високата здравствена школа **тригодишни студии за физиотерапевти**.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет при Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци: ракописот со наслов „**ПЕДИЈАТРИЈА СО НЕГА**“ за физиотерапевти од авторот насловен вонреден професор д-р Елизабета Зисовска, наменет е за изборниот предмет Педијатрија со нега за студентите од прв циклус студии на Факултетот за медицински науки - Висока здравствена школа, тригодишни студии за физиотерапевти, кој според наставната програма е предвиден да се слуша во петтиот семестар. Неделниот фонд на часови изнесува 1+0+1 и носи 2 кредити. Приложениот ракопис е работен компјутерски, текстот е дополнет со 26 слики кои многу добро го илустрираат материјалот поврзан со проблемите и болестите во детството.

Доставениот текст потполно е подготвен во согласност со пропишаната Наставна програма за горенаведениот предмет и според барањата кои се поставуваат пред студентите во рамки на предметот, а се однесуваат на теоретската реализација на споменатата Програма.

Обем на ракописот: ракописот што е приложен за рецензија е оформен на 97 страници А4 формат, со фонт 12, работен е во Times New Roman со македонска поддршка. Текстот е приспособен на нивото и потребите на студентите од оваа студиска програма, со оглед на нивната област на работа. Обемот на ракописот потполно ги задоволува потребите на предметот за кој е наменет, бројот на часови со кој е застапен и соодветната Наставна програма. Истовремено одговара и на одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

Материјалот обработен во ракописот е презентираан на концизен и едноставен начин, со систематичност во презентирањето на содржините. На почетокот е дадена содржината каде што прецизно се напишани сите поглавја и точки кои се детално објаснети во учебникот. Ракописот е систематизиран и логички поделен на седумнаесет поглавја, кои обработуваат поединечни проблеми кај децата, специфични за потребите на физиотерапијата, во адекватен обем за студентите во чијшто интерес е изработен ракописот. Овие седумнаесет логични целини редоследно ја обработуваат наставната содржина по предметот Педијатрија со нега. Трудот е подготвен според стандардна методологија и обработува прашања кои се однесуваат на современите знаења во областа на педијатријата.

Деталната содржина на ракописот е уредно презентирана, со јасно и логично обележување на поглавјата со наслови, а одделните делови во состав на поглавјата како поднаслови на обработената содржина. Страните обележани во делот **Содржина** соодветствуваат на обележувањата во ракописот.

На почетокот, во првото поглавје **Вовед - детето како пациент во физиотерапевтиката** (4-5 стр.), детално и јасно се опишува значењето на физиотерапијата како метода за унапредување на здравјето на децата и за улогата на физиотерапевтите во раното препознавање на ограничените функции на системите кај децата, како и начините за нивното подобрување. Се објаснува и значењето на педијатријата како превентивна, куративна и рехабилитациона гранка.

Во поглавјето 2 - **Симптоми и знаци на болестите кај децата** (5-9 стр.) се опишуваат најчестите симптоми и знаци во детството, разликата помеѓу симптом и знак и начинот на нивно препознавање.

Поглавјето 3 (9-14 стр.) носи наслов **Пристап на физиотерапевтот кон детето како пациент**. Овде е илустративно и детално опишан начинот на комуникација со децата кои многу често се пациенти во физиотерапевтската практика. Тие се специфични пациенти, бидејќи за успешно спроведување на физиотерапевтските методи е неопходна соработка, а со оглед на тоа што децата можат да бидат од најразлични возрасти, многу тешко е со некои од нив да се постигне соработка и да се комплетира терапијата.

Поглавјето 4 (14-21 стр.) е со наслов **Мускулоскелетно заболувања кај децата**. Овие болести се и најчестите ентитети кои оставаат последици и бараат физикална терапија после лекувањето, а се со цел да се минимизираат последиците и ограничувањата во функциите. Од болестите обработени се тие на коските, зглобовите и мускулите. Посебен акцент е даден на рахитот, миотониите и болестите на коските.

Во поглавјето 5 (21-28 стр.), со наслов **Родилни повреди, повреди и несреќни случаи**, се опишани најчестите повреди кои оставаат последици што бараат хабилитација и рехабилитација. Децата кои имале родилни повреди, меѓу кои фрактурата на клучната коска, повреди на нервите (брахијалниот плексус, лицевиот нерв) и на мускулите се најчестите педијатриски пациенти со потреба од физикална терапија. Корисно е за физиотерапевтите да го знаат потеклото и механизмот на ваквите повреди и на различните несреќни случаи во детството.

Поглавјето 6 (28-33 стр.), **Невролошки заболувања кај децата**, е едно од најважните за физиотераписката пракса. Иако зачестеноста на невролошки заболувања е мала, стапката на последици по преболени невролошки проблеми е многу висока, а сите тие се пациенти на физиотерапевтот. Посебен акцент е даден на церебралната парализа, непрогресивно оштетување на мозокот, со трајни последици, кое е проследено со доживотна потреба од физикална терапија. Од особен интерес е препознавањето на знаците на разните видови на церебрална парализа.

Во поглавјето 7 (33-35 стр.), насловено **Методи на физикална терапија кај децата**, се набројани најважните физиотерапевтски методи кои се користат за подобрување на функциите на локомоторниот систем.

Во поглавјето 8 (35-51 стр.), **Раст и развој кај децата**, соодветен простор и детален опис е даден за растот и развојот кај децата, што треба да овозможи брзо препознавање на отстапките на овие два индикатора, што понекогаш диктираат поинаков пристап со децата како пациенти. За таа цел се презентирани кривите на раст кои се објавени од СЗО и тие претставуваат основна мерка за проценка на уредниот раст.

Поглавјето 9 (51-59 стр.), **Отстапувања во растот и развојот кај децата**, дава соодветен простор за опишување на најчестите отстапувања во растот и развојот кај децата. Презентирани се дефинициите за сите видови попреченост и е даден акцент на менталната ретардација како посебен ентитет, затоа што децата со ментална и физичка попреченост многу често имаат потреба од физикална терапија. Опишан е и прераниот пубертет кој дава системски ефекти, вклучувајќи ја и целокупната хомеостаза.

Во поглавјето 10 (59-67 стр.), **Болести на дишните патишта кај децата**, се опишани најчестите респираторни заболувања во детството, при што е важно да се напомене дека посебен акцент е ставен на оние кои се манифестираат со обилна секреција во дишните

патишта која бара долготрајна физикална терапија за обезбедување на нивна проодност и поодбрување на дишната функција.

Во поглавјето 11 (67-71 стр.), **Болести на срцето кај децата**, се опишани најчестите болести на срцето и крвните садови кои некогаш можат да бидат пречка за посериозни интервенции и операции. Обемот е сосема доволен и соодветен за студентите од оваа студиска група.

Поглавјето 12 (71-77 стр.), **Болести на дигестивниот систем кај децата**, ги содржи најчестите знаци и симптоми на болестите на абдоминалните органи што некогаш можат да предизвикаат големи диференцијално-дијагностички дилеми. Обработени се почестите болести кои имаат висока стапка во детската возраст.

Поглавјето 13 (77-79 стр.), **Заболувања на ендокриниот систем**, ги презентира неколкуте најчести заболувања кај децата кои можат да имаат одраз, како на пример болестите на тироидната жлезда и шеќерната болест.

Во поглавјето 14 (79-81 стр.), **Болести на уринарните патишта**, се опишани најчестите знаци и симптоми на болестите на уринарниот систем, тестовите за уринарните функции, уринарните инфекции и останатите болести, на јасен, сликовит начин, за да може студентот да се стекне со основни знаења од оваа област.

Поглавјето 15 (81-84 стр.), **Вродени аномалии**, обработува случаи кои претставуваат грешки во развојот на плодот под дејство на ендогени и егзогени фактори, кои вклучуваат физички, хемиски и биолошки влијанија.

Поглавјето 16 (84-90 стр.), **Интрахоспитални инфекции во амбулантите и педијатриските одделенија**, обработува едно многу важно подрачје од областа на педијатријата. Тука се прикажани сите начини на пренос на инфекции и начините за нивна превенција. Дадени се практични информации за користење на заштитни средства, што е од голема помош за работата на физиотерапевтите.

Поглавјето 17 (90-96 стр.), **Дијагностички и терапевтски методи во детството**, е од огромна важност за идните физиотерапевти, како нивна информација за можностите и начините на дијагноза и терапија на сите горенаведени болести.

На крајот е приложена **Користената литература** (96-97 стр.) каде што се посочени соодветните учебници, книги, други извори, во согласност со литературата наведена за предметот, која ги вклучува и најновите книги кои се превод на современата литература од областа на педијатријата.

Доставениот ракопис има наставен пристап кон проблематиката што ја обработува и врз основа на изнесеното може да се заклучи дека се работи за квалитетен труд во кој успешно се прикажани бројни состојби и постапки кои се од интерес за едукација на идните физиотерапевти кои ќе треба да работат со децата, со цел да ги воспостават или да ги обноват функциите на поединечните оштетени органи и системи.

Трудот е комплетно стручно оформен и дава придонес во научната и стручната литература. Досега не е објавен учебник со иста или слична содржина на Факултетот за медицински науки во Штип, ниту на другите Медицински факултети во Република Македонија. За студентите на Високата здравствена школа, од студиската програма Физиотерапевти, ќе претставува сеопфатен учебник кој соодветно дава информации за специфичните проблеми кај децата кои претставуваат посебна категорија на пациенти, од аспект на возраст, специфики и област на работа. На многу јасен начин се презентирани тие разлики. Со тоа, задоволена е потребата од еден учебник, кој дозирано ќе презентира одбрани поглавја од педијатријата, без непотребно оптоварување со детали од оваа многу обемна клиничка област.

Ракописот во целост ги задоволува критериумите за учебник по изборниот предмет Педијатрија со неа за студентите на Високата здравствена школа тригодишни студии за физиотерапевти, изработен е според Наставната програма за споменатиот предмет, а воедно ги задоволува и условите од одредбите во Правилникот за издавање учебни помагала пропишани според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Врз таа основа, Рецензентската комисија го препорачува за издавање како учебник ракописот „ПЕДИЈАТРИЈА СО НЕГА“ од насловен вонреден професор д-р Елизабета Зисовска, по предметот Педијатрија со нега, наменет за студентите на Високата здравствена школа, тригодишни студии за физиотерапевти, на прв циклус студии при Факултетот за медицински науки на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

**Проф. д-р Никола Камчев, редовен професор, с.р.
Проф. д-р Ѓорѓи Шуманов, вонреден професор, с.р.**